РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ 1

Примено: 15. 10. 2010			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
07	3767/1		

0705
Трајно
15.10.2010

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија" бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија" бр. 103/08, 33/10 и 116/10), министерот за образование и наука ја утврди наставната програма по предметот ***класична гитара*** за III одделение на шестгодишното основно музичко образование.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

НАСТАВНА ПРОГРАМА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

КЛАСИЧНА ГИТАРА

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, 2010

1. ВОВЕД

Во шестгодишното основно музичко училиште на инструментот гитара може да се запишат ученици кои наполниле девет години.

Целта на наставата по гитара е на учениците да им се развие љубов кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музицирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот гитара. Наставната програма за гитара има цел ученикот да се подготви технички и музички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и за активна професионална дејност.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот од учебната година секој ученик полага годишен испит.

- Фонд на часови: 2 часа неделно, 72 часа годишно.

- Статус на предметот: задолжителен

2. ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД од II до VI одд.

Ученикот/ученичката:

- да објаснува за инструментот и неговите карактеристики и изразни можности;
- да дискутира за историјатот на гитарата;
- да демонстрира мелодиско и ритмичко читање и свирење на нотен текст;
- да демонстрира скали-дурски и молски во една, две и повеќе октави;
- да користи посложени ритмичко-мелодиски и хармонски елементи;
- да демонстрира правилна стилска интерпретација на музиката;
- да се оспособува за соло, камерно и оркестарско музицирање;
- да развива способности за доживување и изразување на музиката;
- да развива интерес кон инструментот и музиката;
- да го развива музичкиот вкус и критичкото мислење;
- да дискутира за истакнати музички уметници и творци во земјата и странство;
- да ја развива и негува култивиран пријатен тон;

- да формира личност со позитивни лични одлики;
- да развива музичката меморија;
- да се оспособува за доживување на убавото во музиката;
- да планира посета на семинари, концерти, оперско-балетски претстави и други музички приредби;
- да ја споредува музичката култура со музиката од другите држави;
- да ја развива креативноста;
- да препознава нотен текст, музички термини и ознаки;
- да демонстрира нотен текст (ритмички и мелодиски);
- да го развива внатрешниот слух;
- да развива самодоверба за индивидуално изведување на музичкиот текст;
- да проценува вредности за сопственото музичко изразување;
- да го разликува сопственото музичко интрепретирање и музичкото интерпретирање на другите;
- да развива способност за тимска работа.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО III ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да ги развива принципите употребувани во II одделение;
- да објаснува за тоналитетот и метарот на почетокот на композицијата;
- да дискутира за стилскиот период во кое делото припаѓа и неговите најзначајни карактеристики;
- да демонстрира правилно држење на телото и правилна поставка на двете раце при свирењето;
- да објаснува за карактерот на композицијата;
- да развива способност за точно совладување на нотниот текст;
- да развива и негува чист и еднаков тон;
- да применува правилен начин на меморирање на делата;
- да покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- да развива чувство за музичка изразност;
- да развива чувство за ритам;
- да презентира основни динамички ознаки;
- да објаснува за прсторедот во композицијата при нејзиното изведување;
- да објаснува за темпото на композицијата;
-.да совладува технички проблеми низ вежбање скали,разложени акорди-арпеџа,етиди и технички вежби.

4 . КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Тема: **ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ И СКАЛИ (22 часа)**			
Цели	**Содржини**	**Поими**	**Активности и методи**
Ученикот/ученичката: - да развива и усовршува правилно поставување на телото и држење на гитарата; -да развива правилно држење на десната рака при свирење на гитара; -да развива правило држење на левата рака при свирење на гитара; - да го користи правилно палецот при свирењето на разложени акорди и скали; -да демонстрира правилно поставување на палецот; -да развива навика за редовно вежбање; - да развива чуство за	-Истакнување на важноста на правилно поставување на телото и гитарата -Технички вежби за ослободување на десната и левата рака - Истакнување на важноста на правилно држење на десната и левата рака - Примена на техниката апојандо тирандо низ скалите и техничките вежби -Дводелност (броење еден-два)	-При правилното држење на телото и рацете се постигнува подобра концентрација и активност за време на часот и самосталното вежбање. -Координација на лева и десна рака. -Палец се означува со п. - Такт (2/4 и 3/4 и 4/4).	- Демонстрирање на правилно поставување на телото и гитарата и истакнување на неговата важност. -Демонстрирање на правилно поставување на десната рака и левата рака, при што се објаснува функцијата, местото и означувањето на секој прст поединечно. - При поставување на прстите од левата рака се користи вежба со спуштање и кревање на прстите со нивната сопствена тежина. -Техиката апојандо и тирандо се употребува при свирење со палец. -Свирењето со палецот е аналогно како свирењето на останатите прсти од десната рака, само во спротивна насока. -Вежбање на техничките вежби во бавно темпо, со метроном, повторувајќи ги повеке пати.

дводелност и троделност; -да покажува правилно броење и тактирање; - да се приспособува за лесно движење на прстите; - да користи вежби за секој прст одделно; - да развива способност за свирење на разложени акорди во основните видови на прсторед за десна рака; - да демонстрира свирење на дурски и молски скали со употреба на празни жици; -да демонстрира свирење на хроматски скали на повеќе жици со употреба на празни жици; -да демонстрира свирење на хроматски скали на повеке жици без употреба на празни жици; -да демонстрира свирење на хроматски скали на една	и триделност (броење еден-два-три) -Постигнување подвижност и спремност на прстите за лесно совладување на технички проблеми - Употреба на различни прсти од десна рака во различно ритмизирани, разложени акорди -Свирење разложени акорди исклучиво тирандо(без наслон) -Активност на десната и левата рака -Развива стабилна промена на позицијата при свирење гитара	-Вежби со основни видови на прсторед: п, и, м,а п,и,а,м п,а,м,и, п,а,и,м, п,м,и,а, п,м,а,и. -тирандо,	- Воочување на тактот врз основа на зададениот материјал за 2-делност и 3-делност; - Свирење кратки вежби. - Свирење на дурски и молски и хроматски скали со потполно внимание на активноста на двете раце. -Разложените акорди, пред с ,ја подобруваат техниката на десната рака,развивајќи го линеарниот и акордскиот распоред на прстите од десната рака. -Разложените акорди ја развиваат независноста и флексибилноста на прстите на десната рака. - Свирење на вежби со комбинации од различни нотни вредности.

жица; -да развива прецизност на ритамот при изведувањето на скалите и техничките вежби; -да се приспособува за свирење на прецизен ритам во техничките вежби и скалите; - да препознава нотни вредности на нотите и вредности на паузите.	-Свирењето на скалите може да биде свирено на два начина апојандо (со наслон) и тирандо(без наслон) - Примена на техниката апојандо тирандо низ скалите и техничките вежби -Ритмичка точност -вежбање со метроном -Траење на тоновите и паузите.	-Хроматската скала на една жица вклучува промена на положбата на левата рака; -апојандо -тирандо -Пулсација	-Употреба на техниките за десна рака-тирандо и апојандо и владеење со истите. - Свирење на елементарни ритмички модели (запишани на една линија) на инструментот – ритмички. Пред да се отсвири, моделот може да се изговори парлато на неутрален слог ,,та" со тактирање. - Солфежирање на елементарни мелодиски модели (појаснување на нотниот текст, читање парлато, солфежирање; со акцент на правилно тактирање).

Тема: **ЕТИДИ И КОМПОЗИЦИИ (40 часа)**			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да инсистира на вежбање по делови, особено во етидите; -да ги издвојува техничките проблеми и да ги разработува; - да ги разликува тоналитетите при интерпретирање на композициите; -да ги разликува темпата при интерпретирање и слушање на композициите; - да развива способност за меморирање на нотниот текст од зададена мелодија; - да развива внатрешен музички слух;	-Техничките содржини на етидите може да бидат:разложени акорди,скалично движење -Тоналитетот да биде во Ц-дур,а-мол,Г-дур,е-мол,Д-дур,х-мол,Ф-дур,д-мол -Свирење и слушање на композиции во различни темпа -Повторување на делото повеќе пати	-Разложени акорди – арпеџа -Ц-дур,а-мол -Г-дур,е-мол -Д-дур,х-мол -Ф-дур,д-мол -Основни темпа: Адагио-бавно Ленто-бавно Анданте-умерено Модерато-умерено	- Посетување на јавни часови и концерти на ученици, како и други манифестации и дискусија за стекнатите впечатоци од виденото. -Разработубање на техничките проблеми, со цел да се постигне континуирана изведба на етидата или композицијата во целина. -Објаснување и демонстрирање на тоналитетите (познати од солфеж). -Објаснување на основните темпа. -Демонстрирање на композиции во различни темпа. -Инструментална презентација од аудио-видео- записи со дела во различни темпа; - Пеење на зададениот материјал со цел

- да ја разбира содржината и карактерот на композицијата; - да ги разликува динамичките нијансирања при слушањето и интерпретирањето на копозициите во динамика: тивко-пијано(п) силно – форте (ф).	- Свирење и слушање композиции со примена на динамичко нијансирање: -тивко-пијано(п) -силно-форте (ф)	Аллегро-брзо -Вежбање без ноти откако композицијата се совладала со ноти. -п-пиано-тивко -мп-меззо-пиано-средно тивко -мф-меззо форте--средно гласно -ф-форте-гласно -цресц.-цресцендо-постапно појачување -децресц.-децресцендо-постапно стишување -ралл.-раллентандо-успорувајки -рит.-ритардандо-закаснувајки.	побрзо да се меморира композицијата. - Доживување и воочување на јачината и брзината во музиката преку слушање музика, пеење и свирење. Методи: -разговор; -демонстрирање (наставник); -инструментална презентација од аудио-видео-записи и др.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Часот по гитара треба да вклучува различни видови на музички активности.

Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот и снимена, за полесно воочување на нејзиниот карактер, изразните средства, како и за доживување и совладување на наставните содржини.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (прсторед, темпо, динамика), со израз и правилно фразирање и со прецизен ритам.

Се препорачува посетување на концерти во текот на целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на оние композиции кои ќе се изведуваат.

Наставни средства:

- музички инструмент-гитара;
- мало столче за нога и пулт;
- аудио-визуелни средства (ТВ, видеоплеер, ДВД плеер, компјутер);
- Интернет, образовни софтвери.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се собираат показатели за нивните активности, се следи ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, мотивираноста за музичкото изразување и сл. Индивидуалниот пристап на наставникот кон постигањата на секој поединечен ученик игра голема улога во наставата по инструментот гитара.На крајот на првото и второто полугодие се организира јавен час кој е отворен за наставници, родители и ученици. На јавниот час секој ученик може да ги покаже своите постигања од текот на целата учебна година. Оценувањето е со оценките од 1 до 5 .

На крајот на учебната година ученикот полага завршен испит.

Испитната програма содржи:

-Три композиции или етиди по избор на наставникот.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор и наставни средства за основно музичко училиште донесен од страна на министерот за образование и наука

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа по гитара во второ одделение може да ја изведува лице кое завршило:

-факултет за музичка уметност, студиска програма гитара и стручен назив дипломиран гитарист.

Изготвил: работна група формирана со решение бр. 02-1221/1 од 09.04.2010 година,

координатор Анкица Витанова, советник во Бирото за развој на образованието

Контролирал: д-р Насе Кондовски, раководител на одделение во Бирото

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор во Бирото.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
КАБИНЕТ НА МИНИСТЕРОТ
Бр. 07-6471/0
15. 10. 2010 год.
СКОПЈЕ

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот класична гитара за III одделение на шестгодишното основното музичко образование на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди:

На ден 15. 10. 2010
Скопје

Министер,

Никола Тодоров